

Lasten Fysioterapia ry:n kannanotto:

Kelan erityislasten vaativan kuntoutuksen kilpailutuskatastrofi

Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen tarjouskilpailun päätökset tulivat 1.10.2018 Eteläisen vakuutuspiirin osalta. Erityislasten vaativan kuntoutuksen tilanne on katastrofaalinen hankintapäätösten tulosten julkitulon jälkeen.

Suurin osa vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen lastenneurologiaan erikoistuneista fysioterapian palveluntuottajista on tippunut pois palveluntuottajalistoilta ja sen ansiosta myös osaaminen, koska näissä yrityksissä on keskitytty tuottamaan palvelua lasten ja nuorten vaativaan lääkinnälliseen kuntoutukseen.

Kelan vaativan kuntoutuksen kilpailutus on painottanut 80 % hintaa ja 20 % laatua. Hintakilpailun perusteella, kun erityisosaamista ei painotettu, siirtyy kuntoutusvastuu yrityksille, joiden osaamisen taso erityislasten kuntoutukseen on vähäistä tai puuttuu kokonaan.

Edellisessä kilpailutuksessa Kela arvotti lasten ja aikuisiin erikoistumisen erikseen. Kuitenkin nyt viimeisessä kilpailutuksessa Kela ei halunnut erikseen määritellä laadussa koulutusten sisältöä eikä sitä, onko koulutuksessa painotettu erikoistumista lasten vai aikuisten erikoistumisopintoihin.

Tämä johtaa siihen, että erityislasten valinnanvapaus kapenee, kun osaavat palveluntuottajat eivät saaneet sopimuksia. Lisäksi pitkään jatkunut toimiva ja tulokellinen yhteistyö tutun fysioterapeutin kanssa saattaa päättyä kokonaan ja edessä on uuden, tuntemattoman fysioterapeutin etsiminen. Se saattaa hidastaa erityislapsen jo vauhtiin päässyttä kehitystä. Kelan kilpailutuksen voittaneista yrityksistä osaavaa terapeuttia ei välttämättä edes löydy.

Mikä on erityislasten asema?

Lapsiasiavaltuutettu **Tuomas Kurttila** on huolissaan erityislasten asemasta yhteiskunnassa. Kelan kilpailutus osoittaa, ettei vaativassa kuntoutuksessa nähdä lasten erityisasemaa asiakkaana. Erityislapsen eivät hyödy kuntoutuksesta, jossa ei ole riittävästi asiantuntemusta, juuri heidän tarpeitaan ajatellen. Tästä ei kärsi vain erityislapsi asiakkaana, vaan koko perheyhteisö.

Ilman riittävästi asiantuntijuutta myös lapsen elinympäristöstä katoaa paljon olennaista osaamista, jossa osataan ottaa huomioon erityislapsen yksilöllinen tuen ja avun tarve muun muassa päiväkodeissa ja kouluissa. Hankintapäätöksissä tulisi aina arvioida vaikutukset lapsiin

Kilpailutukseen hakeneet, yhteistyösopimukseen hyväksytyt ja ulkopuolelle pudonneet terapeuttojen eteläisellä alueella:

Toimintaterapian palveluntuottajia haki 169, hyväksytyjä 150, putosi 19. Asiakasmäärä 3719, hyväksytyt hinnat 60-100€

Puheterapian palveluntuottajia haki 250, hyväksytyjä 245, putosi 5. Asiakasmäärä 5209, hyväksytyt hinnat 89-160€

Fysioterapian palveluntuottajia haki 344, hyväksytyjä 204, putosi 140. Asiakasmäärä 7250, hyväksytyt hinnat 42,90-68 €

Mitä tämä tarkoittaa? Esimerkiksi eteläisen vakuutuspiirin 7250:n asiakkaan joukossa on elämälleen ja toiminnalleen välttämätöntä fysioterapiaa tarvitsevia

erityislapsia, jotka eivät voi käyttää näiden ulkopuolelle jääneiden kokoneiden ja pätevien lasten vaatimaan lääkinälliseen kuntoutukseen erikoistuneiden yrittäjien ja yritysten palveluja. Näiden asiantuntijapalveluiden jatkuminen onnistuu vain, jos kyseiset yrittäjät ja yritykset työskentelevät kilpailutuksessa valituiksi tulleille yrittäjille tai yritykselle alihankkijoina.

Mikäli ulkopuolelle jääneet yritykset työskentelevät alihankkijana hyväksytylle yritykselle, veloittaa hyväksytty yritys 25-40 % Kelan korvauksesta vuokrana. Kyseinen osuus menee siis suoraan palveluntuottajan liikevaihtoon yhteiskunnan varoista.

Fysioterapia on hintakilpailun suurin häviöjä

Kelan tarjouskilpailuissa huomioitavaa on, että vain fysioterapia kilpailee todellisuudessa markkinatalouden mukaan kysynnän ja tarjonnan osalta. Vain fysioterapian palveluntuottaja on enemmän suhteessa siihen, miten Kelan ostopalveluja tarvitaan. Tästä syystä fysioterapia on tällaisen hintakilpailun suurin häviöjä, koska muut ammattiryhmät eivät kilpaile tosiasiallisesti.

On aivan perusteltua, että ammatit, missä koulutus pohja on korkeampi, saa hinnassa kompensatiota. Onko yhdenvertaista, että eri ammattiryhmissä on näin valtava ero siinä, millä hintahaitarilla Kela palvelut ostaa?

Fysioterapian maksimihinta on 68 €, mutta puheterapiasta maksetaan 160 €. Seurauksena voi olla erityislaster vaativan kuntoutuksen perustan romuttuminen osaamisen häviämisenä.

Esimerkinä lasten fysioterapiaan erikoistunut fysioterapeutti, NDT/Bobath -kouluttaja ja Lasten fysioterapia ry:n puheenjohtaja **Reetta Tuomiston** oma yritys. Kelan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen asiakkaat tuovat 90% Tuomiston yrityksen liikevaihdosta.

Suuremmissa lasten lääkinälliseen kuntoutukseen erikoistuneissa yrityksissä ko. asiakkaiden osuus liikevaihdosta on 70-75 %. Tuomiston kouluttautumiseen on mennyt vähintään 100 000 €. Tätä hankittua osaamista Kela ei kilpailutuksessaan halunnut arvottaa, joten Tuomiston yritys putosi 1 eurolla kilpailutuksesta.

Kelan viesti erityislaster toimintakyvyn kanssa tekemisissä oleville ammattilaisille näyttää olevan: Kouluttautuminen ei kannata, kun hinta ratkaisee!

Lisätietoja:

Reetta Tuomisto

Suomen Fysioterapeutit ry, varapuheenjohtaja

Lasten Fysioterapia ry, puheenjohtaja

fysioterapeutti

NDT, Bobath kouluttaja

NDT, Bobath vauvaterapeutti

puh. 040 5293601

reetta.tuomisto@outlook.com

Tuomas Kurttila

Lapsiasiavaltuutettu

Vaihde 02 95 666 850

tuomas.kurttila@oikeus.fi

Erytyislapsiperheitä haastateltavaksi voi kysyä ft Reetta Tuomistolta sekä:

Lasten Omaishoitajat ry

Sini Svanberg

puh. 045 141 6342

sini.svanberg@gmail.com